

บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงและความสัมพันธ์กับศาลอาญาระหว่าง
ประเทศ

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-9767-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I2082 7490

THE ROLE OF THE SECURITY COUNCIL AND ITS RELATIONSHIP WITH
THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

Miss Wunvipa Suksawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-9767-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงและความสัมพันธ์กับศาลอาญา
ระหว่างประเทศ

โดย

นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์

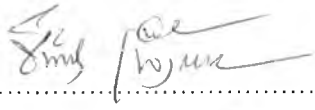
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

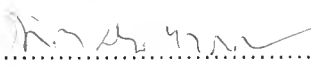
ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

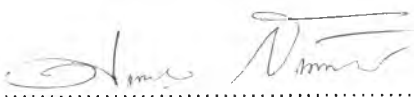

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิต เกิดสมเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ธนะ ดวงรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติวาสะ)

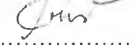
วันวิภา สุขสวัสดิ์ : บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงและความสัมพันธ์กับศาลอาญาระหว่างประเทศ, (THE ROLE OF THE SECURITY COUNCIL AND ITS RELATIONSHIP WITH THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT)
อ.ที่ปรึกษา : ศ.วิฑิต มันทาภรณ์, 298 หน้า, ISBN 974-17-9767-2.

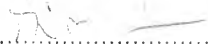
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงและความสัมพันธ์กับศาลอาญาระหว่างประเทศ ด้วยการศึกษาถึงอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงตามกฎหมายระหว่างประเทศ ที่เป็นพื้นฐานในการดำเนินการจนนำไปสู่การดำเนินการภายใต้ธรรมนูญกรุงโรมของศาลอาญาระหว่างประเทศ อีกทั้งได้มีการศึกษาไปถึงบทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับศาลระหว่างประเทศในอดีต

จากการศึกษาพบว่า องค์การทางการเมืองอย่างคณะมนตรีความมั่นคง เมื่อดำเนินการในศาลอาญาระหว่างประเทศ จะมีทั้งส่วนที่เป็นข้อส่งเสริมและข้อจำกัดการดำเนินงานของศาล กล่าวคือ การทำหน้าที่เป็นผู้นำคดีไปสู่ศาลได้นั้น เป็นการช่วยผลักดันให้ผู้กระทำผิดไปสู่การดำเนินคดีของศาล ช่วยอุดช่องว่างของกฎหมายในการนำมาซึ่งความรับผิดชอบของปัจเจกชน และการที่คณะมนตรีความมั่นคงสามารถดำเนินการได้กับทั้งรัฐที่เป็นภาคีและมิได้เป็นภาคีนั้น คณะมนตรีความมั่นคงยังคงมีบทบาทในการช่วยบังคับใช้กฎหมายให้ได้รับการปฏิบัติ รวมทั้งการมีบทบาทในการช่วยกลั่นกรองการดำเนินคดีของศาล แต่ในขณะเดียวกันนั้น ธรรมนูญของศาลอาญาระหว่างประเทศได้ให้อำนาจแก่คณะมนตรีความมั่นคงที่ถึงขนาดที่จะทำให้เกิดการกีดกันการดำเนินงานของศาล โดยการออกข้อมติไม่ให้ศาลเริ่มดำเนินการหรือให้ศาลหยุดการดำเนินการเป็นระยะเวลา 12 เดือน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของศาลได้ ดังนั้นลำพังแต่การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงที่มี จะไม่เพียงพอต่อการที่จะนำไปสู่การปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพได้ ศาลอาญาระหว่างประเทศกับคณะมนตรีความมั่นคง จึงควรที่จะมีบทบาทที่สอดคล้องกันอย่างชัดเจน เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมบทบาทในการปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศของทั้งสององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4286113834 : MAJOR LAW

KEYWORD: SECURITY COUNCIL/THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

WUNVIPA SUKSAWAT : THE ROLE OF THE SECURITY COUNCIL AND ITS
RELATIONSHIP WITH THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT. THESIS
ADVISOR : PROF. VITIT MUNTABHORN, 298 pp. ISBN 974 - 17 - 9767 - 2.

The purpose of this thesis is to study the role of the Security Council and its relationship with the International Criminal Court in terms of its power according to the Charter of the United Nations which forms the basis for its operationalization under the Rome Statute of the International Criminal Court. The study also includes the role of the Security Council related to international tribunals in the past.

The study's findings reveal that there are both benefits and limitations for the operation of a political body like the Security Council in the International Criminal Court. The power of the Security Council to trigger the jurisdiction of the court enables the prosecution of perpetrators and it closes legal loopholes in regard to individual responsibilities. The Security Council also has power over States Parties and Non-State Parties, and plays a role in law enforcement and the initial scrutiny of cases to be referred to the court. However, the Rome Statute of the International Criminal Court empowers the Security Council to such an extent that it could hinder the court's performance by way of a resolution adopted under Chapter/II of the Charter of the United Nations to the extent that no investigation or prosecution may be commenced or undertaken for a period of 12 months. Therefore, the sole exercise of the existing power of the Security Council is not adequate for the effective suppression of international crimes. The role of the International Criminal Court should be clearly consistent with that of the Security Council in order to promote the role of both organizations in the suppression of international crimes.

Field of study.....Laws.....

Academic year.....2002.....

Student's signature.....*Wunvipa Sukawat*.....

Advisor's signature.....*Vitit Muntabhorn*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากผู้เขียนได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์จากศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยให้คำแนะนำและแนวทางอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน ตั้งแต่ในขั้นตอนของการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ จนถึงขั้นตอนของการเขียนวิทยานิพนธ์ ที่ท่านอาจารย์ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาด้วยความเมตตาและเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมถึงได้สละเวลาในการช่วยตรวจ แก้ไข และแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้เขียนด้วยดีมาโดยตลอด ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาที่ท่านมีต่อผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ ที่ได้กรุณารับเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้ความช่วยเหลืออันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. ธนะ ดวงรัตน์ (อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ที่สละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยให้คำแนะนำและความเห็นเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรทูล สันติวาสะ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานเขียนอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการช่วยเหลือจากคุณศรัณยา สีมา ที่หยิบยื่นสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน และขอขอบคุณ คุณอวยพรและคุณสิริกุล จงจิตเกษม ที่สละเวลาในการช่วยแปลบทคัดย่อ นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณกิตติ และคุณอาภาภรณ์ ของกลุ่มตุลา ที่ให้เอกสารที่เป็นประโยชน์ ให้คำปรึกษาและคอยถามไถ่ถึงความคืบหน้ามาโดยตลอด ทำยที่สุดนี้ขอขอบคุณ คุณทรงยศ ลังการพิณรุฑ์ ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านคอมพิวเตอร์ และคอยให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ และซาบซึ้งกับความเสียสละของนายสุชาติและนางนิราส บิดามารดาผู้ให้การเลี้ยงดู อุปการะ และสนับสนุนทางการศึกษาของผู้เขียนด้วยดีมาโดยตลอด จนทำให้ผู้เขียนมีวันนี้ได้ รวมถึงขอขอบคุณพี่สาวที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาจนทุกวันนี้

วันวิภา สุขสวัสดิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5

บทที่ 2 คณะมนตรีความมั่นคงในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และความรับผิดชอบในกฎหมายระหว่างประเทศ

1. สหประชาชาติกับคณะมนตรีความมั่นคง.....	7
1.1 จุดมุ่งหมายและหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ.....	9
1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคง.....	15
1.2.1 การดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง.....	17
1.2.2 การจัดตั้งองค์กรย่อย.....	19
1.2.3 ความสัมพันธ์กับองค์กรหลักอื่น ๆ.....	21
1.3 การดำเนินงานของคณะมนตรีความมั่นคง.....	24
1.3.1 การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี.....	24
1.3.2 การดำเนินมาตรการบังคับ.....	26

สารบัญ (ต่อ)

2. ทักษะของความรับผิดชอบของรัฐต่อความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคล.....	30
2.1 แนวความคิดของความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคล.....	30
2.2 ความพยายามในการขยายความรับผิดชอบของรัฐมาสู่ความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคล.....	38
บทที่ 3 วิวัฒนาการของคณะมนตรีความมั่นคงกับการก่อตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ	
1. ศาลระหว่างประเทศเฉพาะกิจ.....	48
1.1 ศาลยูโกสลาเวีย.....	49
1.2 ศาลวันดา.....	53
2. ข้อสังเกตบางประการระหว่างคณะมนตรีความมั่นคงกับศาลอาญาระหว่างประเทศเฉพาะกิจ.....	61
2.1 ความชอบธรรมในการจัดตั้งศาล.....	61
2.2 การดำเนินงานและความสัมพันธ์.....	67
3. ศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court).....	75
3.1 ความเป็นมาในการจัดตั้งศาล.....	75
3.1.1 ก่อนมีองค์การสหประชาชาติ.....	76
3.1.2 หลังมีองค์การสหประชาชาติ.....	79
3.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศาล.....	85
3.3 ทำที่ของนานาประเทศต่อการจัดตั้งศาล.....	88
4. ความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับสหประชาชาติ.....	97
4.1 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับสหประชาชาติ.....	97
4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับสหประชาชาติ.....	98
4.2.1 การเงินและงบประมาณ.....	100

สารบัญ (ต่อ)

4.2.2	เจ้าหน้าที่และบุคลากร.....	102
4.2.3	ความร่วมมือระหว่างศาลอาญาระหว่างประเทศกับ สหประชาชาติ.....	103
4.3	ความสัมพันธ์ระหว่างคณะมนตรีความมั่นคงกับรัฐตามธรรมนูญศาล	105
บทที่ 4	บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงในการเตรียมการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ	
1.	บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศ ก่อนการก่อตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	115
2.	ประเด็นการประชุมที่ไม่ปรากฏในธรรมนูญศาล.....	132
3.	อำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีความมั่นคงเหนืออาชญากรรมการรุกราน.....	138
3.1	ความเป็นมาของอาชญากรรมการรุกรานในเขตอำนาจศาล อาญาระหว่างประเทศ.....	139
3.2	อาชญากรรมการรุกราน : จากแนวความคิดเดิมสู่ แนวความคิดปัจจุบัน.....	150
3.2.1	จากความรับผิดชอบของรัฐสู่ความรับผิดชอบปัจเจกบุคคล.....	150
3.2.2	การกระทำการรุกรานเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ..	153
3.3	ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจศาลเหนืออาชญากรรม การรุกรานกับคณะมนตรีความมั่นคง.....	156
3.3.1	กฎบัตรสหประชาชาติ.....	156
3.3.1.1	อำนาจหน้าที่ในการชี้สถานการณ์ตาม หมวด 7 ข้อ 39.....	157
3.3.1.2	การปฏิบัติหน้าที่ตามข้อมติสมัชชาใหญ่ สหประชาชาติที่ 3314 (XXXIX) ปี ค.ศ. 1974.....	158
3.3.2	ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ (Rome Statute).....	164
3.4	ปัญหาความไม่ชัดเจนของอาชญากรรมการรุกรานภายใต้	

สารบัญ (ต่อ)

เขตอำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	172
3.4.1 คำจำกัดความของอาชญากรรมการรุกราน.....	173
3.4.2 การชี้สถานการณ์การรุกรานของคณะมนตรีความมั่นคง..	176
4. ปัญหาจากลักษณะทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการดำเนินงานของศาล.....	178
4.1 ปัญหาและอุปสรรคจากคณะมนตรีความมั่นคง.....	179
4.2 ปัญหาเรื่องงบประมาณของศาล.....	181
4.3 ปัญหาการมีผลบังคับใช้ของศาล.....	183
บทที่ 5 บริบทของคณะมนตรีความมั่นคงในการดำเนินงานของศาลอาญาระหว่างประเทศ	
1. บทบาทในการฟ้องคดี.....	190
1.1 เขตอำนาจศาลและการนำเสนอคดีสู่ศาล.....	192
1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะมนตรีความมั่นคงกับอัยการ.....	196
1.3 บทวิเคราะห์บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงในการฟ้องคดี...	199
2. บทบาทในการบังคับใช้กฎหมาย.....	200
2.1 การช่วยบังคับใช้กฎหมายเกณฑ์ในการใช้เขตอำนาจศาล.....	200
2.2 มาตรการในการตอบโต้ในทางระหว่างประเทศ.....	202
2.2.1 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ.....	203
2.2.2 ศาลระหว่างประเทศเฉพาะกิจ.....	205
2.2.3 ศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	206
2.3 บทวิเคราะห์บทบาทในการบังคับใช้กฎหมายของคณะมนตรีความมั่นคง.....	207
3. บทบาทในการจำกัดเขตอำนาจศาล.....	208
3.1 วัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามข้อ 16 ของธรรมนูญศาล.....	209
3.2 ท่าทีของนานาประเทศต่อการใช้อำนาจหน้าที่ของ	

สารบัญ (ต่อ)

คณะมนตรีความมั่นคงตามข้อ 16.....	210
3.3 บทวิเคราะห์บทบาทในการจำกัดอำนาจศาล.....	219
4. บทบาทในการเป็นตัวสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักกฎหมาย : การพัฒนากฎหมาย ระหว่างประเทศ.....	222
5. บทบาทในการเป็นตัวกลาง.....	224
5.1 ในการระงับข้อพิพาท.....	224
5.2 ในการให้ความร่วมมือในทางเอกสาร.....	229
บทที่ 6 บทสรุปและเสนอแนะ.....	223
รายการอ้างอิง.....	250
ภาคผนวก.....	263
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	298